

Kronične nezarazne bolesti

Javnozdravstveni kapaciteti Požeško-slavonske županije

Jasmina Kovačević, Mato Matijević

Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije

Glavni nositelj javnozdravstvene djelatnosti u Požeško-slavonskoj županiji je županijski Zavod za javno zdravstvo, te Služba za javno zdravstvo sa svojim odjelima, Odjelom za javno zdravstvo, Odjelom za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, te Odjelom za zaštitu mentalnog zdravlja.

Navedena organizacija rezultat je prije svega prepoznavanja važnosti Javnog zdravstva izvana (Zakon o zdravstvenoj zaštiti (NN 150/08 čl. 26.), HZZO), ali i iznutra novom sistematizacijom poslova. Služba za javno zdravstvo kakva je danas, postoji od 2009. godine. Prije navedenih izmjena poslovi Službe za javno zdravstvo obavljali su se u sklopu Službe za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti u značajno manjem obujmu i uz gotovo stalni nedostatak liječnika.

Tim za javno zdravstvo čine liječnica (ubrzo specijalistica javnog zdravstva) i medicinska sestra. Trenutačno najveći problem u radu službe predstavlja nepostojanje adekvatnog prostora za rad djelatnika unatoč stalnom povećavanju obujma poslova.

Rad Službe djelomično je financiran putem glavarina, dok dio sredstava treba osigurati županija odnosno jedinice lokalne uprave, a prema potrebama i prioritetima (programsko financiranje).

Kako djeluje naša Služba za javno zdravstvo?

Cilj rada djelatnosti za javno zdravstvo je unaprjeđenje zdravlja stanovništva kroz promociju zdravlja, prevenciju i rano otkrivanje bolesti. Danas naša Služba za javno zdravstvo ispunjava ovaj cilj sljedećim aktivnostima:

1. Procjena zdravlja i zdravstvenih potreba stanovništva, te suradnja pri odabiru prioriteta među zdravstvenim potrebama i osiguranje provođenja učinkovitih programa

Trenutačno je u tijeku izrada nove **Slike zdravlja** Požeško-slavonske županije. Na sjednici županijskog Savjeta za zdravlje ukazala se potreba osvježenja stare Slike zdravlja novim podacima, te dopuna pojedinih poglavlja novim pokazateljima s posebnim osvrtom na kronične nezarazne bolesti. U izradi Slike zdravlja sudjeluje Služba za javno zdravstvo kao glavni nositelj, druge službe Zavoda, Županija sa svojim odjelima i županijski Savjet za zdravlje.

Naravno kako bi se Slika zdravlja uopće mogla izraditi potrebni su kvalitetni statistički pokazatelji. U sklopu Službe prikupljaju se i obrađuju podaci **zdravstvene statistike** za područje cijele županije uz kontinuirano ulaganje napora radi unapređenja kvalitete istih.

Na godišnjoj razini Služba izrađuje **Prijedlog programa javnozdravstvenih mjera** u zaštiti zdravlja pučanstva, gdje se u skladu sa zdravstvenim potrebama stanovništva i odabranim županijskim prioritetima (prema važećem Planu za zdravlje Požeško-slavonske županije) osmišljavaju učinkoviti javnozdravstveni programi, te osigurava provođenje istih (do razine nadležnosti Službe i Zavoda).

2. Promocija zdravlja i prevencija značajnih javno-zdravstvenih problema u zajednici s naglaskom na kroničnim-nezaraznim bolestima

Ovo je područje djelovanja od posebnog značaja za Službu. Planirano je osnivanje **Savjetovaništa za zdravlje** koje će se otvoriti prema korisnicima tijekom cijele godine. Poseban naglasak stavljamo na **kardiovaskularne bolesti** s obzirom da su stope smrtnosti od kardiovaskularnih bolesti u Požeško-slavonskoj županiji više od istih za Republiku Hrvatsku i ujedno su jedan od županijskih zdravstvenih prioriteta.

Kroz tradiciju obilježavanje značajnih datuma, tjedana odnosno mjeseci u **Kalendaru zdravlja** postali smo prepoznati među stanovništvom, te na taj način započeli izgradnju javnozdravstvene mreže izvan okvira Zavoda u koju smo uključili druge zdravstvene djelatnike (patronaža, liječnici...), predstavnike medija, drugih županijskih ustanova te udruge. Svake godine javnozdravstvenim akcijama obilježavamo 10-ak značajnih datuma, a ostale obilježavamo u suradnji s medijima. Uz ostale aktivnosti (osmišljavanje, koordinacija, izrada letaka, plakata, brošura...) Služba za javno zdravstvo organizira i prigodna predavanja i tribine.

Na djelovanje **Škole nepušenja**, koja je također organizirana unutar Službe smo ponosni, a zadovoljni bivši pušači su nam velika nagrada za uloženi trud.

Razvoj **web-stranice** Zavoda nam je također visoko u prioritetima, s obzirom na visoke stope informatičke pismenosti, posebice mlađih generacija.

3. Provedba Nacionalnih programa ranog otkrivanja raka

U sklopu provedbe Nacionalnih programa naša Služba koordinira sve županijske sektore uključene u programe, poziva i naručuje osobe na preglede, unosi i obrađuje podatke te izvještava nacionalnu i lokalnu razinu o tijeku provedbe.

Također, u svrhu boljeg odaziva, poduzimaju se različite aktivnosti kao rezultat detaljnih analiza lokalnih specifičnosti i dobre suradnje s medijima, patronažom i liječnicima, prije svega, obiteljske medicine. Zadovoljni smo odazivima pozvanih osoba, što je rezultat višegodišnjeg kontinuiranog zalaganja svih sudionika uključenih u provedbu programa. U **Nacionalnom programu ranog otkrivanja raka dojke**, gdje je u tijeku drugi krug pozivanja, postignut je odaziv od **70,9%**, a u **Nacionalnom programu ranog otkrivanja raka debelog crijeva 28,7%** što nas svrstava u red uspješnijih županija. U Službi se vodi i **Registar za rak**.

4. Drugo (kontrola i unapređenje kvalitete pružanja zdravstvene zaštite, kontinuirana edukacija, znanstveno-istraživačka djelatnost...)

Kroz praćenje korištenja zdravstvenih kapaciteta i rada zdravstvenih službi, Služba analiza organizaciju zdravstvene zaštite, te prema potrebama izrađuje i prati pokazatelja kvalitete rada istih.

Djelatnici Službe za javno zdravstvo redovito prisustvuju javnozdravstvenim edukativnim sadržajima. U proteklom periodu iz Službe su izašla tri znanstvena rada kojima smo se predstavili na 2. hrvatskom kongresu preventivne medicine i unapređenja zdravlja 2010. godine. Rad „Istraživanje zdravstvenog sustava Republike Hrvatske u periodu 1990.-2010. godine“ odabran je i objavljen u časopisu Acta Medica Croatica.

U zaključku možemo reći da smo zadovoljni postignutim u periodu iza nas, ali i svjesni koliko ima mogućnosti za postizanje još boljih rezultata.

Osoba za kontakt:

Jasmina Kovačević dr.med.
Služba za javno zdravstvo
Žavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije
Županijska 9, 34000 Požega
Tel. 034/ 311-572; Fax. 034/ 311-550; Mob: 099/317-9529
E-mail: dr.jasminakovacevic@gmail.com; javno.zdravstvo@ziz-pozega.hr;